Yritysvaikutusten arviointi

Yritysvaikutusten arvioinnissa käytettiin Suomen Yrittäjät ry:n Yritysvaikutusten arvioinnin käsikirjaa ja sen mukaista liikennevalomallia. Yritysvaikutuksia arvioitiin yksityisten jätehuoltoyritysten toiminnan ja jätehuollon toteuttamisen kannalta tilanteessa, jossa siirrytään sekajätteen sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Yritysvaikutusten arviointitaulukko:

Vihreä = asia on positiivinen yritysvaikutusten kannalta
Keltainen = neutraali, tai sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia
Punainen = asialla on kielteisiä yritysvaikutuksia

Arvio kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutuksista

Myönteinen vaikutus	+	Neutral	-	Kielteinen vaikutus
1. Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla		X		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla
2. Edistää elinkeinoraken-teen monipuolistumista		X		Kaventaa elinkeinoraken-teen monipuolistumista
3. Lisää yritysten liike-toimintamahdollisuuksia	X		X	Vähentää liiketoimintam-ahdollisuuksia
4. Helpottaa yritysten työvoiman saantia		X		Vaikeuttaa yritysten työvoiman saantia
5. Vaikuttaako päätös positiivisesti työpaikkojen muodostumiseen?		X		Vaikuttaa negatiivisesti tai ei lisää työpaikkojen määrää alueella
6. Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin			X	Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin
7. Helpottaa yritysten logistiikkaa	X			Vaikeuttaa yritysten logistiikkaa
8. Lisää kunnan vetovoimatekijöitä		X		Vähentää kunnan vetovoimatekijöitä
9. Lisää yritysten välistä kilpailua	X			Vähentää yritysten välistä kilpailua
10. Kohtelee yrityksiä tasapuolisesti	X			Kohtelee yrityksiä eriarvoisesti
11. Luo edellytyksiä yritysten verkostoitumiselle	X			Vähentää yritysten verkostoitumisen mahdollisuuksia
12. Edistää strategisten linjausten toteutumista	X			Heikentää strategisten linjausten toteutumista
13. Vaikuttaa positiivisesti aluetalouteen		X		Ei vaikutusta aluetalouteen

Arviointitaulukon perustelut

1. Vaikutukset yritystoiminnan edellytyksiin

Sekajätteen kuljetusjärjestelmällä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia alueen yritystoimintaan yleisesti. Vaikutukset kohdistuvat pääasiassa kotitalouksien sekajätehuollon jätehuollon toimijoihin, pääasiassa yksityisiin sekajäteastioita tyhjentäviin yrityksiin.

Kotitalouksien sekajätehuollon palveluiden kokonaistarve säilyy ennallaan. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa asiakasmäärän arvioidaan lisääntyvän jonkin verran.

Käytössä olevassa sopimusperusteisessa jätteenkuljetusjärjestelmässä on viitteitä historiallisesta ja maantieteellisestä monopolista. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus pitää tilanteen ennallaan.

Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen seurauksena toimintaedellytykset pysyvät jokseenkin nykyisellä tasolla, kun jätehuollon kilpailutukset tehdään jätelain edellyttämällä tavalla. Kilpailutus voi kaventaa osalla nykyisistä jätehuoltoyrityksistä niiden toiminnan edellytyksiä, kun alueellisesti keskittyneet pienet jätehuoltoyritykset joutuvat sopeutumaan jätehuollon kilpailutuksiin. Toisaalta kunnan järjestämä jätteenkuljetus ja jätekuljetusten alueellinen kilpailutus mahdollistaa uusien yritysten tulon alueelle.

Kotitalouksien sekajätettä kuljettavien yritysten yritystoiminnan edellytysten arvioidaan pysyvän ennallaan.

2. Vaikutukset alueen elinkeinorakenteen monipuolistumiseen

Päätöksellä ei ole vaikutusta alueen tai kuntien elinkeinorakenteeseen. Päätöksen vaikutuspiirissä on pääasiassa vain kotitalouksien sekajätehuollon piirissä toimivia yrityksiä.

3. Vaikutukset yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin

Päätöksellä ei ole vaikutusta alueen yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin yleisesti.

Yritysten välisiin palvelusuhteisiin kunnan järjestämällä jätteenkuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta.

Vaikutuksia arvioidaan kotitalouksien sekajätehuollon parissa toimivien jätehuoltoyrittäjien liiketoiminnan kautta.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa palveluiden kokonaistarve ei vähene ja yrityksille pitkät sopimuskaudet tuovat varmuutta. Kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtyminen mahdollistaa uusien toimijoiden tulemisen alalle. Asiakaskunta tulee

tarjouskilpailussa menestyneelle toimijalle tietyltä urakka-alueelta suoraan kilpailutuksen kautta.

Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen kilpailutukset sekajätteessä luovat epävarmuutta yrityksille kilpailutusvaiheessa. Epävarmuus johtuu osittain kokemuksesta kilpailutuksiin osallistumisen vaikeudesta ja osittain liiketoiminnan muutoksien aiheuttamasta hallitsemattomuuden tunteesta. Sekajätekilpailutuksissa pärjääminen voi olla osalle yrityksistä edellytys toiminnan jatkumiselle.

4. Vaikutukset yritysten työvoiman saantiin

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa pitkät sopimuskaudet voivat helpottaa työvoiman hankintaa ja pysyvyyttä. Sopimuskausien vaihtuessa voi työvoiman liikkuvuus lisääntyä yritysten välillä, mutta työvoiman kokonaistarve ei muutu.

Kunnan järjestämällä jätteenkuljetuksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta yritysten työvoiman saantiin.

5. Vaikutukset työpaikkojen muodostumiseen

Päätöksellä ei arvioida olevan vaikutusta työpaikkojen muodostumiseen alueella yleensä.

Jätehuollon työpaikkojen määrän voidaan olettaa pysyvän vähintään nykyisellä tasolla kuljetusjärjestelmästä riippumatta. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jäteastiatyhjennysten määrä voi vähän nousta, mutta on vaikea arvioida, onko lisäys niin suuri, että se synnyttäisi lisää yksittäisiä työpaikkoja.

6. Vaikutukset yritysilmapiiriin

Alueen yritysilmapiiriin kohdistuva vaikutus on kokonaisuutena vähäinen.

Lyhyellä aikavälillä jätteenkuljetusjärjestelmän muutoksella voi olla lievästi negatiivinen vaikutus muutosvaiheen epävarmuuden vuoksi. Kunnan järjestämään jätehuoltoon siirtyminen aiheuttaa jätehuoltoyrityksissä muutosvastarintaa ja epävarmuuden tunnetta.

Pitkällä aikavälillä vaikutuksen arvioidaan olevan neutraali. Kilpailutusprosessin toteuttaminen jätelain ja hankintalain mukaisesti poistaa epävarmuutta.

Kokonaisuutta tarkasteltaessa päätöksellä arvioidaan olevan aluksi lievästi negatiivinen vaikutus yritysilmapiiriin, mutta pidemmällä tähtäimellä vaikutuksen arvioidaan olevan neutraali.

7. Vaikutukset yritysten logistiikkaan

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätehuoltoyritykset optimoivat omat kuljetuksensa tehokkaasti. Kyseessä on kuitenkin osaoptimoinnista, yhdellä alueella toimii useita yrityksiä eikä jäteastioiden tyhjennyksiä optimoida maksimaalisella tavalla.

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus vaikuttaa jätteenkuljetusten logistiikkaan tehostavasti, koska jäteastiatyhjennykset voidaan suunnitella alueittain ja kotitalouksien sekajäte- sekä bio- ja pakkausjätekuljetukset voidaan yhdistää.

8. Vaikutukset kunnan vetovoimatekijöihin

Kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisen ei arvioida vaikuttavan alueen vetovoimatekijöihin.

9. Vaikutukset yritysten väliseen kilpailuun

Sekajätehuollon kokonaisuutta tarkasteltaessa jätehuoltoyritysten välinen kilpailu kotitalouksien sekajätehuollon asiakaskohtaisesta kilpailusta muuttuu kilpailuksi kuljetusurakoista.

Yritystoiminnan jätehuollon merkitys jätehuoltoyritysten toiminnassa voi kasvaa ja yritykset voivat kilpailla voimakkaasti yritysasiakkaista.

10. Vaikutukset yritysten tasapuoliseen kohteluun

Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen kilpailutukset toteutetaan jätelain ja hankintalain mukaan niin, että yrityksiä kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen sekajätekilpailutuksiin voivat osallistua kaikki jätteenkuljetusyritykset, jotka täyttävät hankinnan edellytykset.

Kaikilla alueen yrityksillä on tasapuolinen mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua kilpailutuksiin.

11. Vaikutukset yritysten verkostoitumiselle

Kunnan kilpailuttamassa jätteenkuljetuksessa julkisiin hankintoihin osallistuminen on mahdollista myös ryhmittymänä, jolloin pienemmät yritykset voivat tarjota palveluita yhdessä. Tämä vaikuttaa yritysten verkostoitumiseen myönteisesti.

Kokonaisuutena kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisellä arvioidaan olevan neutraali vaikutus yritysten verkostoitumiselle.

12. Vaikutukset strategisten linjausten toteutumiseen

Jätehuoltoa ohjaavat tavoitteet ovat jätelain mukaisen jätehuollon toteuttaminen ja jätelainsäädännön kierrätystavoitteiden toteutuminen.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ei arvioida tukevan jätelain tavoitteiden ja kierrätystavoitteiden toteutumista samalla tavalla kuin kunnan järjestämä jätteenkuljetus.

Kunnan kilpailuttama jätteenkuljetus tukee jätelain tavoitteiden toteumista sekä kierrätysasteen kasvua kehittämällä jätehuollon palveluvalikoimaa ja tehostamalla jätehuollon seurantaa.

13. Vaikutukset aluetalouteen

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätehuollon kokonaiskehittäminen selkeytyy ja monipuolistuu, millä voi olla positiivista vaikutusta myös uusien palvelutarpeiden muodossa. Kokonaisuutena kunnan järjestämällä jätteenkuljetuksella voi olla lievästi myönteinen vaikutus aluetalouteen.